

I. Kinek tudunk segíteni?

A bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény értelmében a bűncselekmények és a tulajdon elleni szabálysértések áldozatai számára tudnak az áldozatsegítő szolgálatok segítséget nyújtani. *A területi áldozatsegítő szolgálatok* a megyeszékhelyeken szerveződnek a **Kormányhivatalok Igazságügyi Szolgálatai keretében**. A hatósági munkán túl elsőrendű feladatuk kapcsolatot tartani a térség minden olyan állami, önkormányzati és civil szervezetével, amely tudomással bírhat bűncselekmények áldozatairól, vagy közreműködhet az áldozatok segítésében.

A bűncselekmény **áldozata** nem csak a bűncselekmény közvetlen *sértettje*, hanem olyan személy is, *aki bizonyíthatóan a bűncselekmény, vagy tulajdon elleni szabálysértés közvetlen következtében szenvedett sérelmet. Sérelemnek* tekintendő a *testi vagy lelki sérülés (súlyos félelem, szorongás) és az érzelmi megrázkódtatás (trauma, pszichés zavar) és olyan vagyoni kár*, amely a bűncselekménnyel ok-okozati összefüggésben áll.

A jelenlegi bűnelkövetési adatok szerint Magyarországon évente közel 220 ezer személy válik bűncselekmény sértettjévé. A tágabban értelmezett áldozatok száma azonban évente 400 ezerre tehető. Közülük kerülnek ki azok, akik az állami áldozatsegítés keretében felkínált támogatásokat igénybe vehetik. A támogatások egy része alanyi jogon, másik része azonban csak rászorultság esetén jár.

II. Az igénybe vehető szolgáltatások

1. A törvény rendelkezése értelmében a Magyar Köztársaság területén bűncselekmény és tulajdon elleni szabálysértések áldozatává vált személyeknek ingyenes, gyors és szakszerű **tájékoztatást** kell kapniuk az előállt helyzetben felmerülő nehézségeik megoldása érdekében. A területi áldozatsegítő szolgálat *minden hozzáforduló ügyfelet tájékoztat*, ehhez nem kell az áldozatiságot igazolni. Az áldozatsegítő szolgálat nem csak a hozzá forduló ügyfeleket tájékoztatja, hanem azokat is, akiknek áldozattá válásáról más úton tudomást szerez.

A felvilágosításnak ki kell terjednie

- az áldozat büntetőeljárásbeli jogaira és kötelezettségeire,
- az áldozatsegítés keretében igénybe vehető szolgáltatásokra,
- a szolgáltatások igénybevételének feltételeire,
- az áldozatsegítő támogatások igénylésének módjára,
- az áldozatsegítésben közreműködő egyéb szervezetek elérhetőségére.

2. Az áldozat az általános tájékoztatáson túl igényt tarthat a szolgálat segítségére **érdekeinek érvényesítése** céljából is. Személyre szabott felvilágosítást kell kapnia alapvető jogairól és az őt megillető egészségügyi, biztosítási és szociális ellátásokról. Szükség esetén a szolgálat közreműködik abban, hogy ezekhez az ellátásokhoz mielőbb hozzáférjen.

3. Ha az áldozat ügyének további intézése **jogászai közreműködést** kíván, akkor az áldozatsegítő szolgálat köteles őt a jogi segítségnyújtó szolgálathoz irányítani.

4. A bűncselekmény áldozatának **azonnali pénzügyi segélyre** lehet szüksége annak érdekében, hogy legalapvetőbb szükségleteit fedezni tudja (távközlés, szállás, ruhanemű, utazás, élelmiszer, gyógyszer stb.). A területi áldozatsegítő szolgálat az azonnali pénzügyi segély kérdésében méltányossági döntéssel határoz, amely nem kártérítés, nem szociális rászorultságon, hanem a bűncselekmény következtében kialakult helyzet mérlegelésén alapul. **Az elbíráláshoz a krízishelyzet igazolására vonatkozó iratok csatolása szükséges.**

III. Az állami kárenyhítés

A *szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatait állami kárenyhítés* is megilleti. A kárenyhítés nem fájdalomdíj és nem jár automatikusan. Az *egyösszegű* vagy *járadék* formájában nyújtható anyagi támogatás a társadalom szolidaritását hivatott kifejezni.

Ha a bűncselekménnyel okozott kár, később valamilyen forrásból megtérül, akkor az állami kárenyhítés címén kifizetett összeg előlegnek tekintendő és visszafizetendő.

Kárenyhítésre a *bűncselekmény közvetlen fizikai sértettjei* jogosultak, akiknek testi épsége, egészsége a bűncselekmény következtében súlyosan károsodott, továbbá *ezek hozzátartozói, eltartottjai*. Feltétele továbbá az *áldozat rászorultsága*, amelyet jövedelmi viszonyai határoznak meg. Rászorulóknak tekintendő az áldozat, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az alapösszeg kétszeresét, 2013-ben a 183.266,- Ft-ot, illetve az is, aki a törvényben felsorolt szociális ellátások valamelyikében részesül.

A havi járadék maximális összege az alapösszeg, lehet. (Járadék 6 hónapot meghaladó keresőképtelenség esetén, legfeljebb 3 évig adható és folyósítása megszűnik, ha az áldozat időközben más forrásból jogosulttá válik rendszeres pénzbeli ellátásra.) Az *egyösszegű* kárenyhítés mértéke a tényleges kárral arányos. (Egyösszegű kárenyhítés esetén is visszafizetendő az időközben más forrásból – pl. biztosításból, elkövetőtől – megtérülő összeg.)

IV. Az áldozatsegítő szolgálatok eljárása

Az áldozatsegítő támogatások igénybevétele önkéntességen és a hatósággal való együttműködésen alapul. Az azonnali pénzügyi segély és a kárenyhítés támogatás iránti *kérelmet* írásban, az erre a célra rendszeresített *nyomtatvány* kitöltésével kell benyújtani. A *kérelemhez csatolni* lehet az ügyben eljáró nyomozó hatóság, ügyészség vagy bíróság által kiállított, a büntetőeljárás adatairól szóló *igazolást*. Ezt az igazolást szükség esetén az áldozatsegítő szolgálat szerzi be. A kérelemhez szükség esetén a *szociális rászorultságot igazoló dokumentumokat is mellékelni kell*.

A kérelem nyomtatványt – az egyéb iratokkal együtt – bármely területi áldozatsegítő szolgálatnál elő lehet terjeszteni.

Azonnali pénzügyi segélyért a bűncselekményt vagy a tulajdon elleni szabálysértést követő 5 napon belül lehet folyamodni. A területi szolgálat ellenőrzi a kérelemben és a dokumentumokban szereplő adatok valódiságát, és haladéktalanul dönt. Egyidejűleg tájékoztatja az azonnali segély igénybevevőjét az esetleges későbbi visszafizetési kötelezettségéről.

Érdekérvényesítés elősegítése és jogi segítségnyújtás iránti kérelmet formai kötöttség és határidő nélkül lehet benyújtani.

Állami kárenyhítésért a bűncselekmény elkövetése utáni 3 hónapon belül lehet folyamodni. (A törvényben felsorolt kivételes esetekben ez az idő hosszabb is lehet.) A kérelem elbírálása két szakaszból áll. A *támogatási eljárásban* a területi szolgálat közreműködik a szükséges iratok, adatok, dokumentumok összeállításában. Az állami kárenyhítésre vonatkozó *érdemi döntéseket* egyetlen szervezet, a Fővárosi Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Áldozatsegítő Osztálya hozza meg. A területi szolgálatoktól beérkező vagy közvetlenül ide benyújtott dokumentáció teljességéről és befogadásáról a fővárosi döntőhatóság 8 napon belül dönt, és haladéktalanul tájékoztatja az ügyfelet az érdemi határozathozatal várható időpontjáról.

A törvényben meghatározott közigazgatási hatósági eljárások *illeték- és díjmentesek*, annak érdekében, hogy az áldozatok a szolgáltatásokat jövedelmi helyzetüktől függetlenül, minél szélesebb körben vehessék igénybe.

Az áldozatsegítő szolgálatok feladata továbbá, hogy az együttműködés keretében figyelemmel kísérjék *az áldozati jogok érvényesülését*, tájékoztatást kérjenek az említett intézményektől.